

کودک ایرانی و موسیقی غربی و سنتی

ابراهیم عمران
روزنامه‌نگار

شب هنرنمایی سینا ذکایی در تالار وحدت بود. کنارم پسر بچه‌ای حدوداً هفت، هشت ساله با پدر و مادرش نشسته بود. از زمانی که آمده بود آرام و قرار نداشت. به‌حدی شور و وجد داشت که کمتر صحنه‌ای این چنین در تالار طی سال‌ها دیده بودم. هنوز برنامه آغاز نشده بود. با اینکه تأخیر داشت، ولی سرحالی این پسرک جالب توجه بود. با شروع برنامه و پیش‌درآمدی که سینا ذکایی با فلوت سحرآمیزش داشت؛ او نیز تقریباً به رقص و سماع درآمده بود! برای خویشتن خوش بود! پدر و مادر نیز مانع این سرخوشی کودکانه‌اش نمی‌شدند. با هر آهنگی می‌رقصید. با تم فوتبالیست‌ها، با آهنگ ترکی، گبلک و حتی بلاچاو معروف! اجرای کنسرت که تمام شد، دیگر طاقت نیاوردم. از پدرش پرسیدم میزان این همه اشتیاق و شور پسرک را! پدرش گفت ما معمولاً با پسرمان به کنسرت می‌رویم. علاقه‌مان هم به موسیقی سنتی و آواز ایرانی است. کنسرت کلاسیک هم گاهی در برنامه‌های‌مان وجود دارد. ولی در آن اجراها پسرمان در اولین قطعه خوابش می‌گیرد و تا پایان کنارت دست‌مان در خواب است! گفت‌وگویم که با پدر این بچه تمام شد، کمی به فکر فرو رفتم. آن هم برای غربانه بودن موسیقی سنتی و ایرانی‌مان و اینکه چرا موسیقی‌مان مهجور است. البته حرجی نیست بر بچه هفت ساله که مخاطب موسیقی سنتی ما نباشد! آنچه مایه بهت من شد، اصرار و ابرام خانواده‌ها در آوردن بچه‌های با سن کم در چنین برنامه‌هایی است. گاهی پدر و مادر دلیل می‌آورند که کسی را ندارند که بچه یا بچه‌هایشان را نزدشان بگذارند! و دلیل ناموجه‌تر این‌که، قصد دارند در اوان کودکی فرزندان‌شان را با موسیقی سنتی ایرانی همراه و آشنا کنند. تا گوش‌های‌شان با تار، سستار، تمبک و سنتور قرابت معنایی پیدا کند! بارها در چنین برنامه‌هایی شاهد آن بودیم که پدر یا مادر، حین اجرا کودک خود را به‌دلیل گریه یا خستگی به بیرون از سالن می‌برند و تا پایان هم برنمی‌گردند! حال فلسفه آوردن این کودکان چیست، برای کسی آشکار نشده است! از منظر دیگر قیاسی در ذهن کودکان، ناخودآگاه شکل می‌گیرد. موزانه‌ای شکل می‌گیرد بین موسیقی ایرانی که ذاتاً با سکون و آرامش همراه است، با موسیقی و سازهای غربی که رشار از شور و تحرک هست! حال در این میان آنچه مورد غفلت قرار می‌گیرد، زدگی از موسیقی سنتی‌مان است و بس! که ناخودآگاه نقض‌غرض آشکاری صورت می‌گیرد. خانواده‌ها در ذهنش‌شان قصد دارند کرداری درست انجام دهند ولی به‌طور غیرارادی آنچه حاصل می‌شود، آن امری نیست که در پی‌اش بوده‌اند. جدا از مد و مرسوم شدن رفتن به اجراهای موسیقی طی این سال‌ها (مقصود موسیقی سنتی، نه پاپ) که نشان از قطعی‌سازی شخصیتی برای برخی دارد، ولی آنچه در فرجام کار انجام می‌گیرد، آن حالتی است که پسرک این نوشته، نمونه کوچکی از آن بود! پسرک در هنگام رفتن و در راه‌پله‌ها که ساعت ۱۲ نیمه‌شب بود و هیچ خبری هم از خواب‌آلودگی در او نبود، به پدر و مادرش گفت، برنامه بعدی این گروه چه زمانی است! بحث دیگر این نوشته، افسوس بزرگ‌تری نیز در خود دارد و آن، کمبود چنین اجرایی در سطح شهر و کشور است. اجرایی که شور و نشاط جمعی و خانوادگی را سبب‌ساز می‌شود. به‌راستی هیچ قصد مقایسه بین موسیقی ایرانی با کلاسیک غربی نیست؛ که از اساس دو خط موازی‌اند. ولی اصرار بر برخی برای این که نه‌اندینه کنند برای فرزندان‌شان این نوع موسیقی در سن کم، پذیرفتنی نیست. موسیقی ایرانی و آوازی به‌نوعی با شعر و کلام هم‌قرینه است. حتی در بسیاری از مواقع، بزرگسال‌اش نیز از آن دست تهی برمی‌گردد؛ چه رسد به کودک و نوجوان! لطفاً در چنین اجرایی کودکان‌تان را همراه نداشته باشید! مخاطب احتمالی آینده موسیقی سنتی و آوازی‌مان را بابت یز و کلاس گذاشتن در شبکه‌های اجتماعی، نسوزانید! حال بگذریم که خود نیز در بسیاری از زمان‌ها، نه به سبب دریافت و درک موسیقایی بلکه به‌دلیل جا نماندن از قافله مدگرایی این سال‌ها، حضور در چنین کنسرت‌هایی را در برنامه‌های مثلاً فرهنگی‌تان قرار می‌دهید! لطف کنید کودکان و ذهن‌شان را نسبت به موسیقی ایرانی دچار دوگانگی و مقایسه‌سازی قرار ندهید...

• صاحب‌امتیاز و مدیرمسئول: غلامحسین کرباسچی
• مشاوران: عباس‌عبدی و احمد زیدآبادی
• سردبیر: محمدجواد روح • معاون سردبیر: مهرداد خدیر • دبیر آنلاین: شبنم رحمتی
• دبیران گروه‌ها: فرزانه طهرانی (اقتصاد) • آرمین منتظری (دیپلماسی و بین‌الملل)
• علی‌ورامینی (رسانه و فرهنگ) • سمیه متقی (سیاست) • الناز محمدی (جامعه) • آرش خاموشی (عکس)
• مدیراداری و آگهی‌ها: شاهرخ حیدری
• مدیر هنری: مهدی قربانی تبار
• هادی حیدری (طرح و کاریکاتور) • حروفچینی و ویراستاری: شهرام هادی

• تلفن روابط عمومی: ۸۸۷۴۹۳۰۰ • تحریریه: ۸۸۷۳۰۲۹۱ • آگهی‌ها: ۸۸۷۳۵۲۰۷ • نشانی: خیابان شهید بهشتی، خیابان پاکستان، کوچه دوازدهم، پلاک ۱۸
• لیتوگرافی و چاپ: هم‌میهن • تلفن چاپخانه: ۰۲۱۴۶۸۲۱۱۱۴ • توزیع: نشر گستر امروز نوین • تلفن: ۰۲۱-۶۱۹۳۳۰۰۰

تبعیض فناوریانه

دعای حقوقی علیه فرهنگ سازمانی ناسالم و نابرابری‌های نژادی در شرکت‌های بزرگ فناوری در حال افزایش است

در اعمال اصلاحات ساختاری ندارد. با این حال گوگل موافقت کرده است تا اگوست ۲۰۲۶، کارکنان را ملزم به امضای توافق‌نامه‌های داوری اجباری برای اختلافات مرتبط با استخدام نکند. این نخستین‌بار نیست که شرکت‌های فناوری متهم به تبعیض در محیط کار می‌شوند. پیش از این تسلا نیز در سال ۲۰۲۱ با رأی هیئت‌منصفه پذیرفت که ۱۳۷ میلیون دلار به یک کارمند سابق سیاه‌پوست به‌دلیل آزار و اذیت نژادی در یکی از کارخانه‌های این شرکت پرداخت کند که یکی از بزرگ‌ترین احکام فردی در پرونده‌های تبعیض نژادی بود. شرکت متا نیز در سال ۲۰۲۰، یک دعوی تبعیض جنسیتی و نژادی ۲۲/۵ میلیون دلاری یکی از مدیران ارشد سابق خود را تسویه کرد.

تأثیرات توافق حقوقی گوگل بر صنعت فناوری

توافق ۵۰ میلیون دلاری گوگل یکی از بزرگ‌ترین‌ها در نوع خود در صنعت فناوری است که می‌تواند به‌عنوان الگویی برای دعای مشابه علیه سایر شرکت‌های فناوری عمل کند. پرونده‌هایی که به‌تصویر عمومی غول‌های فناوری نیز لطمه‌های زیادی وارد کرده است. این توافق درست زمانی صورت گرفته که بسیاری از شرکت‌های فناوری از جمله گوگل، متا و آمازون، برنامه‌های سیاست‌های تنوع، برابری و شمول (DEI) خود را زیر فشارهای سیاسی و قانونی کاهش داده بودند. DEI یک چارچوب یا مجموعه‌ای از سیاست‌ها و ابتکارها است که سازمان‌ها برای ترویج محیط‌های کاری عادلانه و فراگیر طراحی می‌کنند. توافق‌هایی مانند این ممکن است شرکت‌های فناوری را به بازنگری در تعهدات‌شان وادار کند. در سطح خرد و میان کارکنان شرکت‌ها نیز این پرونده از الگوها و روندهایی که در حال حاضر در صنعت فناوری جریان دارد، پیروی می‌کند؛ چرا که در سال‌های اخیر، دعای حقوقی تبعیض در محاکم قانونی، افزایش رانشان می‌دهد. بنا به آمارها، در سال مالی ۲۰۲۳ تعداد ۱۴۳ دعوی تبعیض در آمریکا ثبت شده که به ۵۰ درصد نسبت به سال ۲۰۲۲ بیشتر شده است. در این میان فناوری یکی از صنایع هدف مدعیان بوده است. از سوی دیگر، کارکنان شرکت‌های بزرگ نیز برای پیگیری اقدامات حقوقی جسورتر شده‌اند. پوشش رسانه‌ای گسترده و حمایت‌های کاربران در فضای مجازی نیز گفتمان عمومی علیه تبعیض در شرکت‌های فناوری را میان افکار عمومی تقویت کرده است.

پول خرد شرکت‌های بزرگ فناوری

به‌رغم امیدواری‌ها که هم نمی‌تستند کسانی که امیدی به تغییرات ساختاری

ندارند. مبنای این احساس ناامیدی، تاحدودی به قدرت بیش از اندازه شرکت‌های فناوری مربوط است. برای نمونه در پرونده توافق ۵۰ میلیون دلاری، گوگل ادعاهای متقاضیان شغلی سیاه‌پوست را به‌دلیل آنچه «شواهد ناگافی» خوانده، کنار گذاشته که در نتیجه تأثیر پرونده بر شیوه‌های استخدام را محدود می‌کند. یادرباره تسلا، حکم سال ۲۰۲۱ یک پرونده فردی بود، نه دسته‌جمعی، بنابراین تأثیر سیستماتیک محدودی دارد. در باره تسویه‌حساب سال ۲۰۲۰ متا نیز، اصل دعوی بر سوءگیری در سطح اجرایی متمرکز بود و مسائل گسترده‌تر نیروی کار را نادیده می‌گیرد. چنین جریمه‌هایی گرچه قابل توجه هستند، در مقایسه با درآمد شرکت‌های بزرگ فناوری ناچیز هستند. برای مثال، درآمد گوگل در سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۴ بیش از ۹۶ میلیارد دلار بوده است. منتقدان می‌گویند، چنین جریمه‌هایی بیشتر از این که عاملی بازدارنده علیه شرکت‌های بزرگ فناوری برای تغییرات ساختاری در فرهنگ سازمانی و محیط کارشان باشد، صرفاً هزینه‌ای ناچیز برای استمرار فعالیت‌شان است.

نظارت دقیق‌تر و اصلاحات ساختاری

آنچه مشخص است این است که در شرکت‌های بزرگ فناوری، همچنان مسائل حل نشده ساختاری در حوزه‌های مربوط به استخدام، تبعیض، رشد، حقوق و به‌طور کلی فرهنگ سازمانی و محیط کاری باقی مانده است. تسویه‌حساب ۵۰ میلیون دلاری گوگل، گرچه نقطه عطفی است ولی محدودیت‌های راه‌حل‌های مالی بدون اصلاحات ساختاری را هم نشان می‌دهد. از همین‌رو منتقدان، سازمان‌ها و نهادهای حامی حقوق نژادی و جنسیتی نظارت بیشتر بر صنعت، توانمندسازی کارکنان و بحث‌های مداوم درباره سیاست‌های تنوع، برابری و شمول را پیشنهاد می‌کنند. این پرونده، هم هشداری جدی به شرکت‌های بزرگ است، هم فرصتی برای صنعت فناوری تا شیوه‌های خود را با آمار آن‌ها پیشرانه‌تری همسو کند.

روزنامه

www.hammihanonline.ir

۱۶

۲۴ ساعت

24 HOURS

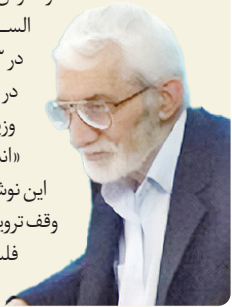
hammihanmedia@gmail.com

@Hammihanonline

چهره

درگذشت مدرس حکمت و فلسفه

محمدحسین حشمت‌پور از باسابقه‌ترین مدرسان حکمت و فلسفه در ایران معاصر، نواده آیت‌الله سیدعبد‌الغفار مازندرانی و تحصیلکرده حوزه‌های علمیه مشهد و قم بود. او در فقه و اصول از محضر آیت‌الله وحید خراسانی بهره برد و فلسفه و عرفان را در محضر آیت‌الله جوادی و علامه حسن‌زاده آملی آموخت. حشمت‌پور سالیان متمادی به تدریس متون گوناگون فلسفی، عرفانی و شماری از کتب تفسیری پرداخت. در سال‌های اخیر «ترجمه و تبیین شرح حکمه‌الاشراق قطب‌الدین شیرازی (بخش منطوق)»، «ترجمه و توضیح شرح نمط‌هفتم شرح اشارات»، «شرح نمط دهم‌الاشارات و التنبیهات»، «درس گفتارهای الهیات شفا» و «درس گفتارهای شواهد الربوبیه فی المناهج السلوکیه» از او منتشر شد. حشمت‌پور در ۷۳ سالگی بر اثر بیماری درگذشت، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در پیامی با «اندیشمند برجسته» خواندن حشمت‌پور از این نوشت که او عمر خویش را راه‌دانه و فروتنانه وقف ترویج حکمت، پرورش اندیشه و ارتقای دانش فلسفی در حوزه و دانشگاه کرد.

کتابخانه

رمانی از نویسنده برنده نوبل

رمان «آن نام دیگر» نوشته یون فوسه، نویسنده نروژی و برنده نوبل ادبیات ۲۰۲۳، در ۳۹۲ صفحه و با قیمت ۳۷۰ هزار تومان توسط نشر برج منتشر شد. «آن نام دیگر» مذاق‌های عمیق در خویشتن و غوری است در آن چه هستیم که به پرسشی دشوار ختم می‌شود: چه چیزی ما را به آن چه هستیم، بدل کرده؟ ما چرا این زندگی را از سر می‌گذرانیم و نه زندگی دیگر؟ فوسه این همه را از مسیر زندگی آسلیه، هنرمند نقاش عزلت‌نشین، پیش‌روی مخاطبش می‌سازد، در دنیای کوچک معاشرت‌های نقاش، آسلیه‌ی دیگری هم می‌زید که هم او نیز نقاش است. هر دو آسلیه با هم رفاقت دارند و زندگی هرکدام، به‌طرقی، انعکاسی از زندگی دیگری است. «آن نام دیگر» اولین بخش از مجموعه هفت‌گانه این نویسنده برنده نوبل محسوب می‌شود. این کتاب در سال ۲۰۱۹ توسط انتشارات Samlaget در نروژ منتشر شد. این مجموعه هفت‌گانه قصه سرگذشت‌ها و اندیشه‌هاست: اندیشه درباب چیستی هنر، وجود خدا، دوستی و روایتی از مرگ و درعین حال، جویای معنای زندگی.

آن نام دیگر
نویسنده: یون فوسه
مترجم:
ایمان امیر تیمور
انتشارات: برج

تاریخ

حادثه شناور کنارک

۲۱ اردیبهشت‌ماه سال ۱۳۹۹ گزارش‌هایی از حادثه آتش‌سوزی و غرق شدن یکی از ناوهای ارتش جمهوری اسلامی در نزدیکی بندر جاسک و چابهار خبر دادند. فردای آن‌روز نیروی دریایی ارتش این خبر را تأیید کرد و از شهادت ۱۹ نفر و جراحت ۱۵ نفر در این حادثه اطلاع داد. در متن بیانیه روابط عمومی، جزئیات حادثه اینگونه بیان شده بود: «در حین انجام تمرین دریایی توسط تعدادی از شناورهای نیروی دریایی ارتش در آب‌های جاسک و چابهار، شناور پشتیبانی سبک کنارک دچار حادثه شد.» شناور پشتیبان کنارک ساخت کشور هلند و از جمله شناورهای پشتیبانی کلاس هندیجان بود. این ناوچه که بیش از انقلاب خریداری شده بود، در دهه ۱۳۶۰، نوسازی شد و بار دیگر از مهرماه ۱۳۹۷ به نیروی دریایی پیوست. شناور پشتیبان کنارک ۴۷ متر طول، ۸/۵ متر عرض، ۴۴۷ تن وزن، آبخور ۲/۹ متر، با قابلیت حمل بار (۴۰ تن) و نفرات به تعداد ۲۰ نفر بوده است. علاوه بر این، در زمینه تجهیزات رزمی نیز این کلاس از یک قبضه توپ ۲۰ میلی‌متری بر خود دارد، همچنین ۴ لانچر موشک کروز ضدکشتی نیز برای شلیک علیه اهداف سطحی روی آن نصب می‌شد.